

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗΝ
«ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΕΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2000

Φίλες και φίλοι,
Συντρόφισσες και Σύντροφοι,

Ο 21^{ος} αιώνας που ανατέλλει μας βρίσκει μπροστά σε οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές που γεννούν αβεβαιότητες, αλλά και που διανοίγουν νέες δυνατότητες. Η νέα εποχή είναι η εποχή μεγάλων προκλήσεων. Το μέλλον γίνεται όλο και πιο γρήγορα παρόν. Γι' αυτό και όσο ποτέ άλλοτε είναι επίκαιρη η αποστολή της πολιτικής να δίνουμε έγκαιρα απαντήσεις, ν' ανοίγουμε δρόμους για όλους προς το καινούργιο, να αμβλύνουμε δημιουργούμενες ανισότητες, να ισχυροποιούμε διαρκώς την κοινωνία. Με αυτές τις σκέψεις συμμετείχα στις αρχές Ιουνίου, μαζί με 13 άλλους ηγέτες απ' όλο τον κόσμο, στη Διεθνή Διάσκεψη του Βερολίνου, για ν' αναζητήσουμε απαντήσεις για μια προοδευτική διακυβέρνηση στον 21^ο αιώνα.

Καταλήξαμε σε ένα πυκνό κείμενο αρχών και προσανατολισμών με τρεις κεντρικούς άξονες. Στον πρώτο εξετάσαμε ζητήματα ανάπτυξης και ευημερίας. Στον δεύτερο την ανάγκη ενίσχυσης της κοινωνίας των πολιτών. Στον τρίτο την περαιτέρω ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας. Διαμορφώσαμε μία πλατφόρμα πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί μια νέα διεθνής κοινότητα.

Με βάση τις πάγιες αξίες μας για αλληλεγγύη και κοινωνική δικαιοσύνη αναζητήσαμε απαντήσεις, διαγράψαμε συντονισμένες δράσεις για τα μεγάλα ζητήματα της εποχής που ζούμε. Δεν θα προχωρήσω σε παρουσίαση των θέσεων που όλοι έχετε στα χέρια σας. Πάνω σ' αυτές τις θέσεις πρέπει ν' ανοίξει ένας ευρύς διάλογος στο ΠΑΣΟΚ, στην ευρύτερη ελληνική κοινωνία. Πρέπει να εμβαθύνουμε αυτές τις θέσεις, να εξειδικεύσουμε κατευθύνσεις, να τις συγκεκριμενοποιήσουμε σε πρόγραμμα κυβερνητικών δράσεων. Να εξετάσουμε τι μπορεί να αντλήσει και σε τι να ωφεληθεί η ελληνική κοινωνία. Αλλά και να αντλήσουμε από την εμπειρία των άλλων χωρών που καταγράφουν ήδη επιτυχίες ξεπερνώντας τους κινδύνους με τις θετικές εθνικές τους δράσεις.

Κεντρική παράμετρος που διέτρεξε τους προβληματισμούς της Διάσκεψης ήταν η παγκοσμιοποίηση. Πώς στεκόμαστε απέναντι σ' αυτήν, πώς μεγιστοποιούμε τα οφέλη μας. Κάποιοι την αντιμετωπίζουν αμυντικά ως να ήταν εφικτή η αποτροπή της, άλλοι την αντιμετωπίζουν μοιρολατρικά ως φορέα όλων των κακών. Και οι δύο προσεγγίσεις οδηγούν στην ήττα.

Η ίδια η σύγκλιση της Διάσκεψης και τα συμπεράσματά της αντικρούουν την άποψη για την μη ελέγξιμη λειτουργία των μηχανισμών της αγοράς, για την δήθεν αδυναμία της πολιτικής να αντιδράσει στην παγκοσμιοποίηση. Την πρωτοβουλία της Διάσκεψης του Βερολίνου στηρίζουν δεκατέσσερις κυβερνήσεις της υφηλίου, μια διεθνής πρωτοπορία στην οποία η Ελλάδα κατέκτησε μια θέση.

Αυτή η θέση είναι το αποτέλεσμα των πολιτικών που χαράξαμε και εφαρμόσαμε με επιτυχία τα τελευταία χρόνια, των επιδόσεών μας μέσα και έξω από την Ελλάδα. Υπογραμμίζω αυτή τη διάσταση ως απόδειξη ότι μπορούμε. Μπορούμε ν' ανταποκριθούμε στις πιο δύσκολες προκλήσεις, μπορούμε να κάνουμε προσαρμογές και να ξεπεράσουμε προβλήματα.

Η παγκοσμιοποίηση αναπτύσσει την αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα σε πολίτες και σε πολιτισμούς. Οι δημοκρατικοί ανοιχτοί πολιτισμοί πάντοτε ενισχύονταν από την επικοινωνία με άλλους πολιτισμούς. Οι αντιδημοκρατικοί κλειστοί πολιτισμοί πάντοτε εξαφανίζονταν και παρήκμαζαν κάτω από το βάρος της απομόνωσης και του χρόνου. Ο ελληνικός πολιτισμός είναι ανοιχτός και δημοκρατικός. Μπορούμε χωρίς φόβο να προχωρήσουμε με αυτοπεποίθηση και αυτογνωσία.

Αποτελεί για εμάς βάση και αφετηρία ώστε να μετατρέψουμε την πρόκληση της παγκοσμιοποίησης σε παράγοντα δύναμης και ωφελημάτων, σε εφαλτήριο δημιουργίας.

Πυρήνας μιας προοδευτικής διακυβέρνησης στην ελληνική πραγματικότητα είναι ο εκσυγχρονισμός. Ο εκσυγχρονισμός δεν γίνεται με διαταγές. Γίνεται με αλλαγές σε θεσμούς, σε δομές, σε νοοτροπίες. Δεν συντελείται ωστόσο μόνο στο επίπεδο της πολιτείας. Χρειάζεται να δώσουμε τα εφόδια σε κάθε άνθρωπο ώστε να γίνει εγγυητής ο ίδιος μιας καλύτερης ζωής γι' αυτόν και τα παιδιά του, να γίνει ο ίδιος ατομικά φορέας του εκσυγχρονισμού. Να δώσουμε έναν καινούργιο ρόλο στην κοινωνία, στην κοινωνία των πολιτών που θα συντρέχει με την πολιτεία στην διαχείριση των κοινών. Να πείσουμε για την αξία και τη σημασία της κοινωνικής ευθύνης. Έχουμε κατακτήσει πια ένα σημαντικό βήμα σχετικά με την ικανότητά μας να προωθούμε τον εκσυγχρονισμό, ώστε να ισχυροποιούμε την Ελλάδα, την ελληνική κοινωνία, τον κάθε πολίτη. Μπορούμε και πρέπει να συνεχίσουμε.

Θέλω να σταθώ σ' ένα σημείο:

Σήμερα η παγκόσμια αγορά συνυπάρχει με μια παγκόσμια κοινωνία που νιώθει την ανάγκη θέσπισης κανόνων. Την ανάγκη δημιουργίας ενός πολιτικού και κοινωνικού αντίβαρου απέναντι στην παγκοσμιοποιημένη οικονομική αλληλεξάρτηση. Την ανάγκη για μια περισσότερο πολιτική φυσιογνωμία της διεθνούς κοινότητας. Αυτό το αντίβαρο πρέπει να εξασφαλίζει τόσο την ομαλή λειτουργία των αγορών, αλλά και να διασφαλίζει κάτι που θα έπρεπε να είναι αυτονόητο: ότι η ανθρωπότητα πρέπει να διατηρεί τον έλεγχο των δημιουργημάτων της. Μόνο μέσα από αυτόν τον έλεγχο θα μπορέσουμε να θέτουμε όλο και περισσότερους μηχανισμούς της παγκοσμιοποίησης στην υπηρεσία της κοινωνίας, ν' αναδεικνύουμε άλλα ζητήματα σε ανεξάρτητους αυτοτελείς στόχους, π.χ. την κοινωνική αλληλεγγύη ή την πολιτισμική ταυτότητά μας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η διακυβέρνηση αναφέρεται σε τέσσερις σφαίρες. Στην πολιτική, στην οικονομική, στην κοινωνική και στην πολιτισμική σφαίρα. Κάθε σφαίρα πρέπει να λειτουργεί με μία διαφορετική προεξάρχουσα λογική: Στην πολιτική σφαίρα, προεξάρχουσα λογική πρέπει να είναι αυτή της δημοκρατίας, στην κοινωνική σφαίρα εκείνη της αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής, στην οικονομική σφαίρα η λογική της αγοράς και

τέλος στην πολιτισμική σφαίρα η λογική της αυτοπραγμάτωσης και της αυτονομίας.

Η προοδευτική διακυβέρνηση πρέπει πρώτον να τηρεί αυτήν την πειθαρχία. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι δεν επιτρέπεται να αφήνουμε τη λογική της αγοράς να ξεπερνάει τα όρια της σφαίρας στην οποία ανήκει και να επικυριαρχεί σε άλλες σφαίρες, π.χ. στην κοινωνική, όπως πολλοί νεοφιλελεύθεροι πρεσβεύουν ή ανέχονται. Δεύτερον, η προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει να αξιοποιεί πολιτικά μέσα για να συμπληρώνει, να ενισχύει και να κατευθύνει την προεξάρχουσα λογική της κάθε μιας από τις τέσσερις σφαίρες λειτουργίας της. Αυτή η τετραμερής διάκριση και πειθαρχία πρέπει να είναι οδηγός μας.

Σε μια κεντρική ιδέα των συμπερασμάτων του Βερολίνου διατυπώνεται ότι: «Το κύριο αντικείμενο της προοδευτικής διακυβέρνησης είναι να βοηθά τους ανθρώπους να επωφεληθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό από τις αλλαγές, δίνοντάς τους τα εργαλεία για να αναπτύξουν πλήρως τις ικανότητές τους στο νέο κόσμο που αναδύεται..., μπορούμε να πραγματοποιήσουμε το όραμά μας μόνο αν εργαστούμε με νέους τρόπους...».

Είμαστε ένα προοδευτικό κόμμα που δίνει φωνή στη μόνιμη ανάγκη μιας κοινωνίας για αλλαγή. Ένα κόμμα που δεν χάνει ποτέ την πίστη του στην ικανότητα των Ελλήνων και των Ελληνίδων να διαμορφώνουν το μέλλον που θέλουν. Ας δουλέψουμε λοιπόν γι' αυτούς **τους νέους τρόπους διακυβέρνησης**, ενταγμένους στην ελληνική πραγματικότητα, με γνώμονα τις αξίες μας της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και της κοινωνικής ευθύνης. Ας δουλέψουμε με μεγαλύτερη τόλμη και αποφασιστικότητα. Ας κρατήσουμε ζωντανή στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης την προοδευτική διακυβέρνηση στον 21^ο αιώνα.

Προσκλησεις:

